

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/armia-czerwona-na-ziemi/98025,Janusz-Oszytko-Wkroczenie-Sowietow-i-komunistycznych-organow-bezpieczenstwa-w-oc.html>
18.04.2024, 07:14

Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opolą i powiatu

Warto na początek zacytować sprawozdawcę z Zarządu Miejskiego w Opolu, który tak opisuje sytuację po wkroczeniu Sowietów na początku 1945 r.: "Wypadki kradzieży, rozboju, jawnego bezprawia są na porządku dziennym, a ofiary tych przestępstw przede wszystkim ludność miejscowa wyrabia sobie odpowiedni pogląd, zdanie o Armii Czerwonej. Żołnierze Radzieccy w bezprawności swego działania nie mają żadnych granic jak również żaden środek nie jest dla nich zbyt radykalny i niemożliwy do zastosowania jeśli chodzi o zrealizowanie swych planów"

Księga zmarłych rzymsko-		Data i miejsce		Data i miejsce	Rodzice zmarłego	
Nr. listy	Nazwisko i imię zewód, wyznanie, zamieszkanie zmarłego	pogrzebu		urodzania	ojciec	
		data	miejsce		imię	nazwisko
1	Herbert Janotta profesor Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	23. I. 1945 w Brynicy	6. II. 1904 w Kleszczach	Egnary	Walska Janotta
2	Józef Brzozowski rolnik i Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	23. I. 1945 w Brynicy	18. I. 1913 w Brynicy	Augustyn i Maria	Brzozowski i Janina Janocha.
3	Józef Baldy rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 24. I. 1889	Władysław Baldy	Joza i Anna Płocinski
4	Stanisław Paterek rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 24. I. 1869	Jan Paterek	Regina i Anna Tymper.
5	Karl Emil Emmeling rolnik i Kacmarzy i Grabowka	22. I. w Kacmarzach w roku 1948 do Brynicy	22. I. w Grabowku	Grabowek dnia 29. grudnia 1911	Ferdinand i Maria	Emmeling i Anna Browacz.
6	Janusz Bratona rolnik i Grabowka	idem. grudnia 1948	22. I. w Grabowku	Grabowek dnia 1. stycznia 1899	Janusz Bratona	Anna i Maria i Anna Tymper.

Fotografia księgi zgonów z parafii pw. Św. Szczepana w Brynicy. Zespół własny J. Oszytko

Tak zwane wyzwalanie Opolszczyzny przez Sowietów zostało opisane w literaturze

naukowej już w okresie PRL-u, m.in. przez Damiana Tomczyka (Przełamanie linii Odry w 1945 r., Opole 1976), jednakże skupił się on jedynie na walkach sowiecko-niemieckich. Dopiero po 1990 r. rozpoczęły się poważniejsze próby oszacowania strat ludności cywilnej, z których na uwagę zasługują badania Andrzeja Hanicha nad martyrologią miejscowego duchowieństwa, kwerenda fotograficzno-faktograficzna Fryderyka Kremsera opisana przez Joachima G. Goerlicha, a także publikacja Wolfganga Schwarza dot. m.in. ucieczki Niemców przed Sowietami z terenu Górnego Śląska. Podobną tematykę poruszał również Przemysław Wojciechowski, który podsumował ofiary II wojny światowej powiatu kluczborskiego - nie tylko wśród ludności miejscowej, lecz również wśród polskich ekspatriantów ze Wschodu.

więcej► nto.pl

PLIKI DO POBRANIA

[Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu \(pdf, 602.78 KB\) 10.02.2021 09:34](#)